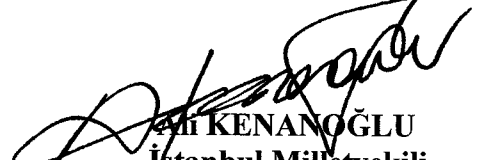

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Enerji ve Tabi Kaynaklar Bakanı Fatih Dönmez** tarafından Anayasanın 98. ve İçtüzüğü'nün 96. ve 99. maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Ali KENANOĞLU
İstanbul Milletvekili

Türkiye aktif bir deprem ülkesi olarak sıklıkla yıkıcı depremler ile karşı karşıya kalmakta, meydana gelen hasar ve can kayıpları nedeniyle toplumsal hayat her yönüyle büyük ölçüde olumsuz etkilenmektedir. Çok geniş bir yelpazede tüm toplumu ve hayatın her alanını etkilemesi depremlerin çok boyutlu bir mesele olduğunu ve pek çok disiplini ilgilendiren doğasını açıkça ortaya koymaktadır. Dünyanın aktif deprem kuşaklarından birinde yer almamız nedeni ile var olan deprem tehlikesinin derinlemesine analiz edilmesi ve deprem risklerinin de çok disiplinli olarak yürütülecek kapsamlı çalışmalarla azaltılması ölçüsünde depremlerin afete dönüşmemesi sağlanabilmektedir.

Depremler tüm yıkıcı etkilerine rağmen belirli aralıklarla meydana gelen afetler olduğundan zamanla unutularak gündemden çıkmaktadır. Bu açıdan gündem sürekliliğinin, depremselliği yüksek olan ülkemizde deprem risklerinin azaltılması önem arz etmektedir.

30/10/2020 tarihinde İzmir'in başta Seferihisar ve Bayraklı ilçelerini etkileyen 6.9 ölçeğinde olan ve 102 vatandaşımızın hayatını yitirmesine, binden fazla vatandaşımızın yaralanmasına ve büyük maddi hasara neden olan deprem sonrası; Mecliste grubu bulunan beş siyasi partinin ortak önerisi ile "Depreme Karşı Alınabilecek Önlemlerin ve Depremlerin Zararlarının En Aza İndirilmesi İçin Alınması Gereken Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Meclis Araştırma Komisyonu" (kısaca Deprem Araştırma Komisyonu olarak anılacaktır) kurulmuş ve 10.11.2020 tarihinde çalışmalarına başlamıştır. Üç aylık çalışma süresi tanınan Deprem Araştırma Komisyonuna artı bir ay daha süre tanınmış, toplam dört aylık çalışma süresi boyunca 18 toplantı yapılmış ve 16/07/2021 tarihinde 500 sahifeden oluşan ve içerisinde 268 önerinin yer aldığı 278 Sıra Sayılı raporunu yayımlamıştır.

Deprem Araştırma Raporunun dördüncü ve son bölümünde; deprem risk ve zararlarının azaltılması ve deprem konusunda ülkemizde her alanda alınması elzem tedbirlere dair önerilere yer verilmektedir.

Söz konusu Bölümünde yer alan "Sonuç ve Öneriler" kısmında; Deprem Bilgi Sistemi, Risklerin Belirlenmesi, Yer Bilimsel Etütler ve Planlamalar, Yapı Güvenliği, İmar, Denetim ve Yapı Kullanımı, Kentsel Dönüşüm, Mevzuat, Uygulama, İzleme ve Denetim Sistemi, Finansman Yönetimi, Toplumsal Farkındalık ve Deprem Sonrası başlıklı 11 ana başlıklı sıralanan ve yerine getirilmesi gereken 268 tedbir arasında Bakanlığınızı ilgilendiren maddeler aşağıda sıralanmıştır.

1. Aynı yerleşim yeri sınırları içerisinde farklı alanlarda farklı zamanlarda yapılan jeolojik-jeoteknik veya mikrobölgeleme etüt çalışma sonuçlarının birbiri ile uyumlu olmadığı gözlemlendiğinden yer bilimsel çalışmaların yerleşim alanının tamamında bütünsel olarak yapılması ve veri tabanlarının efektif olarak kullanılmasının sağlanması gerekmektedir.
2. Deprem sırasında heyelanlar, paleoheyelanlar ve şev kayması tetiklenerek daha düşük kotlardaki yerleşim alanlarını tehdit edebileceğinden muhtemel kütle hareketlerinin önlenmesi amacıyla heyelan incelemelerinin yerleşim alanı ile sınırlı kalmadan bölgesel olarak yapılması ve sonuçlarının planlamada dikkate alınması önem arz etmektedir.
3. Deprem ile tetiklenebilecek; tsunami, kaya düşmesi, heyelan, paleoheyelan, şev kayması, atık havuzlarının hasar görmesi sonucu yer altı sularının kirlenmesi ve baraj yıkılması nedeniyle oluşabilecek sel ve taşkınlar gibi birbirini tetikleyen çoklu afetler dolayısıyla mevcut veya rezerv yerleşim alanlarının olumsuz etkilenebileceği; çoklu afetlerin önlenmesi amacıyla planlamaya esas jeolojik, jeolojik-jeoteknik, mikrobölgeleme çalışmaları yapılırken ilgili kurum ve kuruluşlar arasında koordinasyonun sağlanması gerekmektedir.
4. Mekânsal planlamaya yönelik yer bilimsel araştırmalarda başta deprem olmak üzere heyelan, kaya düşmesi, tsunami, tıbbi jeolojik maruziyet gibi yerleşim alanlarını etkisi altına alabilecek ve risk oluşturabilecek etkenleri kapsayan çoklu tehlike yaklaşımının benimsenmesi ve yerleşime uygunluk haritalarının çoklu tehlike bakışıyla üretilmesi faydalı olacaktır.
5. Yanal yayılmanın incelenmesi ve yer değiştirme miktarının belirlenmesi konusunun jeolojik-jeoteknik çalışmalar kapsamında dikkate alınmasının ilgili yönetmeliklere eklenmesi gerekmektedir.
6. MTA tarafından, Türkiye Diri Fay Haritasının yeni tespit edilen tüm fayları kapsayacak şekilde sürekli güncellenmesi gerekmektedir. Buna bağlı olarak üretilen Türkiye Deprem Tehlikesi Haritasının da Türkiye Diri Fay Haritasına göre güncellenmesi sağlanmalıdır.
7. Ülkemizdeki deprem üreten aktif fayların büyük bir kısmının uzanımının deniz içerisinde devam etmesi dolayısıyla deprem üretme potansiyellerinin belirlenmesi açısından detaylı incelenmesi ve aktivitelerinin takip edilmesi önem arz etmektedir. Bu amaçla deniz tabanına sismometrelerin yerleştirilmesi gerekmekte olup bunların yurt dışından temininde stratejik nedenlerle güçlükler yaşanmaktadır. Söz konusu deniz tabanı sismometrelerinin yerli üretiminin teşvik edilmesi için milli bir organizasyon dâhilinde ArGe faaliyetlerinin yürütülmesi ve deniz içi fayların araştırılmasının MTA'nın öncülüğünde geliştirilecek projelerle sürdürülmesi sağlanmalıdır.
8. Jeolojik-jeoteknik ve mikrobölgeleme çalışmaları esas alınarak imar planları yapılmış olan yerlerde, yeni bilimsel çalışmalar ile diri fay tespit edilmesi halinde bu bilimsel çalışmaların MTA tarafından değerlendirilerek Türkiye Diri Fay Haritasına işlenmesi ve diri fayın oluşturacağı yüzey faylanması ve belirlenecek fay sakinim zonunun Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın koordinasyonunda planlara işlenmesi için gerekli mevzuat düzenlemesinin yapılması yerinde olacaktır.
9. Deprem ve diğer afetler açısından yüksek riskli alanları ve alınabilecek önlemleri belirlemek, jeolojik-jeoteknik ve mikrobölgeleme etütleri ile zemin ve temel etüt çalışmalarını gerçekleştirmek veya kontrolünü yapmak, yer seçimi çalışmalarını yürütmek, doğal yapı malzemesi araştırmasını ve kontrolünü yapmak vb. konularda görev yapmak üzere belediyelerde idari birimlerin kurulması ve bu birimlerde jeoloji ve jeofizik mühendisi istihdamının sağlanması, ayrıca bu konularda çalışmalar yapan

73882

- ilgili diğer kamu kurum ve kuruluşlarında da bu meslek grubundaki istihdamın artırılması sağlanmalıdır.
- 10. Afet durumlarında ihtiyaç duyulabilecek enerji ekipmanlarına (akü, mobil jeneratör, yakıt vb.) ve taşıtlara (iş makinesi, arazi ve deniz araçları vb.) dair özel sektör envanteri belirlenerek AYDES sistemine kaydedilmeli ve bunların afetlerde kamu-özel sektör eş güdümü içerisinde kullanılmasını sağlamak amacıyla afet öncesinde gerekli planlamalar (protokoller vb.) yapılmalıdır.

Bu bağlamda;

1. Deprem Araştırma Raporunun sonuç bölümündeki 268 öneriden, yukarıda sıraladığımız 10'u Bakanlığınızı ilgilendirmekte olup, bu önerilerin kaçını yerine getirilmiştir? Kaçını ile ilgili çalışmalar devam etmektedir? Yerine getirilmeyen öneri varsa neden gereği yapılmamıştır?
2. Deprem Araştırma Raporunun sonuç bölümünde yer alan ve Bakanlığınızca gereği yapılması gereken önerilerin gereğini yapmayanlar hakkında bir işlem başlatılacak mıdır?